

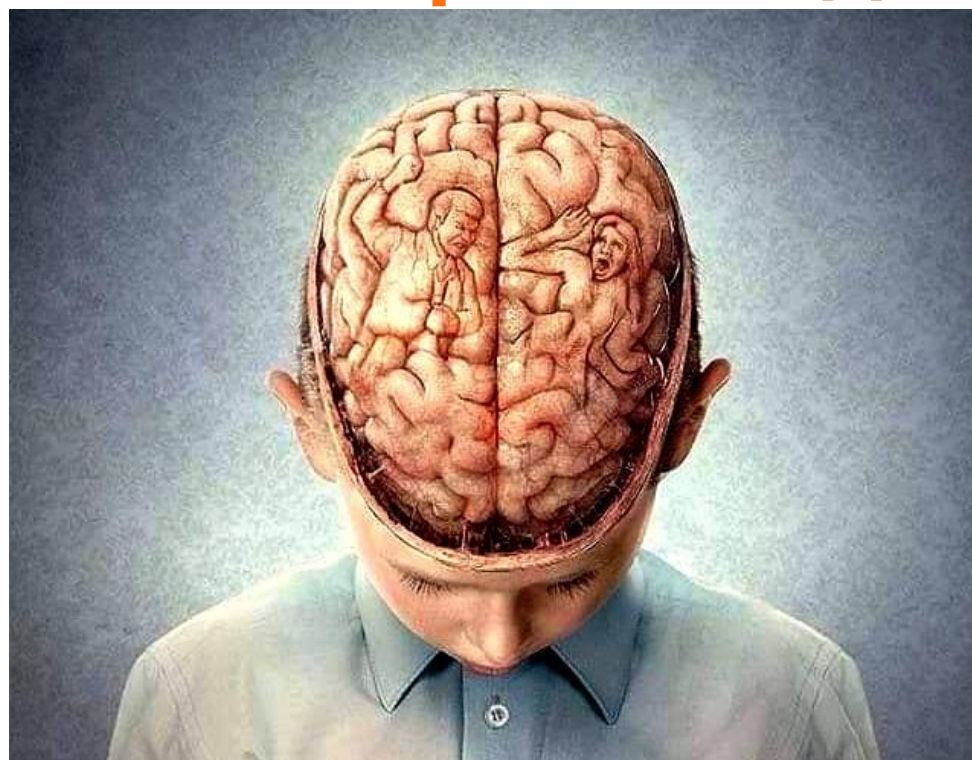
25 листопада - 10 грудня

Віктор Вальчук
25 листопада 2022 р.

Свобода від насильства – основне право людини!

З ІСТОРІЇ ЗАРОДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ АКЦІЇ “16 ДНІВ ПРОТИ НАСИЛЬСТВА”

- У червні 1991 року Центр Жіночого Глобального Лідерства й учасники Форуму з питань жінок, насильства та прав людини, представленого учасницями 20 країн світу, ініціювали глобальну кампанію **«16 днів проти насильства»**.
- ООН пропонує у ці дні надіти одяг або аксесуари **помаранчевого кольору**, щоб висловити свою солідарність з рухом в ім'я майбутнього, вільного від насильства щодо жінок і дівчат.
- Відтоді тисячі громадян і сотні державних і громадських організацій з понад 100 країн світу беруть участь у щорічних **всесвітніх кампаніях «16 днів проти насильства»**, які закликають до припинення всіх форм насильства проти жінок.

- Майже кожен день **із 25 листопада до 10 грудня** означений фактами та аргументами стосовно того, що будь-які форми насильства (у громадській чи приватній сферах) є порушенням прав людини.
- Ці дні обрані не випадково:
- **25 листопада** – **Міжнародний день боротьби з насильством щодо жінок.** Цей день – день пам'яті сестер Мірабаль, які були жорстоко вбиті у Домініканській Республіці у 1960 році.
- **1 грудня** – **Всесвітній день боротьби зі СНІДом.**
- **2 грудня** – **Міжнародний день боротьби з рабством.** У цей день у 1949 році Генеральна Асамблея ООН прийняла Конвенцію про боротьбу з торгівлею людьми та з експлуатацією проституції третіми особами.
- **3 грудня** – **Міжнародний день людей з інвалідністю.**

- **5 грудня** – **Міжнародний день волонтера.**
Волонтерство сьогодні – це потужний громадський рух, який працює у всьому світі.
- **6 грудня** – **Річниця з дня «Монреальської різанини».**
В цей день вшановують пам'ять 14 жінок-студенток, розстріляних у Монреалі лише через те, що «вони були феміністками».
- **9 грудня** – **Міжнародний день боротьби з корупцією.**
- **10 грудня** – **День Захисту Прав Людини.**
10 грудня 1948 року уряди країн-членів ООН визнали права людини «на життя, свободу та недоторканість особи для всіх без винятків», підписавши Загальну Декларацію Прав Людини.

Основними завданнями кампанії в Україні є:

- **Привернення** уваги громадськості до актуальних для українського суспільства проблем подолання гендерно зумовленого насильства, домашнього насильства, протидії торгівлі людьми та жорстокого поводження з дітьми та забезпечення рівних прав жінок і чоловіків;
- **Активізація** партнерського руху органів державної влади, державних закладів, громадських організацій до вирішення проблем гендерно зумовленого та/чи домашнього насильства і захисту прав жінок в Україні;
- **Проведення** інформаційних кампаній з метою підвищення обізнаності населення України з питань домашнього насильства, жорсткого поводження з дітьми, формування свідомості всіх верств населення щодо нетерпимого ставлення до будь-яких видів насильства;
- **Сприяння** утвердженню ненасильницької ідеології в українському суспільстві.

- **Біла Стрічка** – найбільша в світі ініціатива чоловіків проти всіх форм насильства щодо жінок і дітей.
- **Рух Біла Стрічка** започатковано чоловіками Канади в 1991 році. Представництва Білої Стрічки (White Ribbon Campaign) існують у понад 90 країнах світу.
- **Біла Стрічка** символізує особисту присягу ніколи не вчиняти, не замовчувати та не виправдовувати насильства щодо жінок.

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ:

- В Україні щороку правоохоронними органами фіксується понад 200 тисяч звернень за фактами домашнього насильства, з яких **84-92% надходить від жінок.**

У 2021 році

Кількість звернень до поліції щодо
домашнього насильства зросла

на 56%

За 2020 рік зареєстровано
209 000 звернень

За 2021 рік зареєстровано
326 000 звернень

Міністерство
внутрішніх справ
України

24 лютого 2022 року

Відомості у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

10

місяців
2022 року

Надійшло звернень

202 045

Виявлено адміністративних правопорушень, передбачених статтею 173-2 КУпАП

97 851

Складено адмінпротоколів за статтею 173-2 КУпАП

59 041

Винесено термінових заборонних приписів стосовно кривдників

35 238

Перебуває на обліку кривдників

92 697

Міжнародна законодавча база по запобіганню та протидії ДН/ГЗН

Базові документи ООН з прав людини

- Загальна декларація прав людини (1948 р.)
- Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.)
- Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.)
- Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979) та факультативний протокол до неї
- Конвенція ООН про права дитини (1989 р.) та факультативні протоколи до неї
- Конвенція ООН про права людей з інвалідністю (2006 р.)

Міжнародні норми Ради Європи

- Підсумкова декларація, прийнята в рамках 2-го Саміту Ради Європи (Страсбург, 1997)
- Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.)
- Європейська соціальна хартія (1961 р.)
- Рекомендації Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи (№R(79) 17, №R(85) 4, №R(85) 11, №R(87) 21, № R(90) 2, № R(91) 11, №R(93) 2, № R(2000) 11, Rec(2001) 16, № R(2002)5
- Декларації і резолюції, прийняті в рамках 3-ї Європейської конференції міністрів з питань рівності жінок і чоловіків, організованої Радою Європи (Рим, 1993 р.)

Спеціальні міжнародні конвенції щодо протидії домашньому насильству

- Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), (1979 р.), ратифікація – 1980/1991 рр.
- Конвенція Ради Європи про запобігання насильства стосовно жінок та домашнього насильства та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція), (2011 р.), ратифікація – 2022 р., **чинна для України з 01 листопада 2022 року**.

Які цілі Стамбульської конвенції?

- **Ціль Конвенції – не регулювати сімейне життя та/або склад сім'ї**; тому вона не містить визначення «сім'ї» і не пропагує конкретний тип сімейних відносин.
- **Конвенція вимагає від урядів забезпечити безпеку постраждалих**, які піддаються ризику насильства вдома або погрозам з боку членів сім'ї, подружжя або інтимних партнерів, що, на жаль, є найбільш поширеною формою домашнього насильства.

- **Стамбульська Конвенція НЕ прагне «скасувати відмінності» між жінками і чоловіками та НЕ має на увазі, що жінки і чоловіки є або повинні бути «однаковими».**
- **Конвенція вимагає вжити заходів, щоб протидіяти ідеї, що жінки є нижчими за чоловіків.**

- **Конвенція застосовується в основному до жінок**, оскільки вона охоплює форми насильства, від яких потерпають лише жінки, оскільки вони є жінками (примусовий аборт, каліцтво жіночих статевих органів) або з якими жінки стикаються набагато частіше за чоловіків (сексуальне насильство і зґвалтування, переслідування, сексуальні домагання, домашнє насильство, примусовий шлюб, примусова стерилізація).
- **Ці форми насильства є результатом нерівномірного розподілу влади між чоловіками і жінками та наслідком дискримінації жінок.**

1325
women | peace | security

- У 2000 році Рада Безпеки ООН (РБ ООН) прийняла **Резолюцію 1325**, у якій закликає до збільшення участі жінок та врахування гендерних аспектів у всій діяльності ООН щодо встановлення миру та безпеки (зокрема **участь жінок** в процесах прийняття рішень і мирного врегулювання, гендерні аспекти у військовій підготовці та миротворчій діяльності та інтеграція гендерної проблематики в системи звітування ООН).

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

- **Стаття 9.**
- **Чинні міжнародні договори,** згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України,
є частиною національного законодавства України.

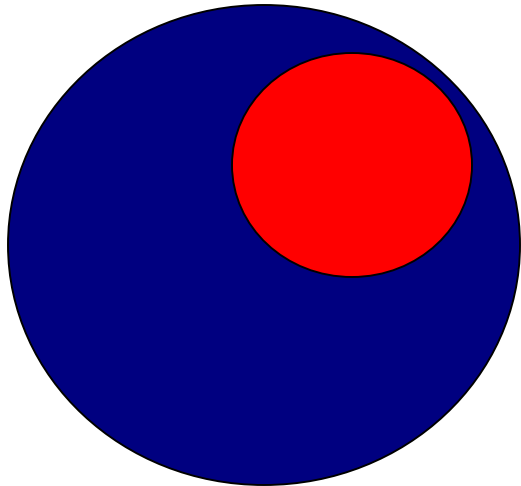

**Домашнє насильство =
Гендерно зумовленого насильства
???**

Домашнє насильство (ДН) є формою гендерно зумовленого насильства (ГЗН)

- ГЗН
- ДН

**Постанова ВС 07 квітня 2020 року,
справа № 647/1931/19**

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/89035028>

- П.17 При визначенні ДН використовувати не тільки національне, а й міжнародне законодавство;
- П. 20 **ДН – різновид ГЗН, а не окремий вид насильства;**

Постраждала особа = потерпіла особа

- Кримінальний процесуальний кодекс України визначає процедуру встановлення учасника кримінального провадження у якості **потерпілої особи**.
- З моменту набрання чинності Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» у чинному законодавстві з'явився термін **«особа, яка постраждала від домашнього насильства»**.
- **Поняття потерпілого включає поняття постраждалого, проте не навпаки.**
- Поняття **«потерпіла особа»** використовують правоохоронні органи та суди в контексті визначення, наведеного у **статті 55 КПК України**.
- Поняття **«особа, яка постраждала від домашнього насильства»** регулюється Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Стаття 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»

- **Особа, яка постраждала від домашнього насильства** (далі - **постраждала особа**), - особа, яка зазнала домашнього насильства у будь-якій формі;

Стаття 55 Кримінальний процесуальний кодекс України

- **1. Потерпілим у кримінальному провадженні** може бути фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди, а також адміністратор за випуском облігацій, який відповідно до положень Закону України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки” діє в інтересах власників облігацій, яким кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.

Стаття 3 Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами

- **Гендер** – означає соціально закріплені ролі, поведінку, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок та чоловіків.
- **Насильство стосовно жінок за гендерною ознакою** – означає насильство, яке спрямоване проти жінки через те, що вона є жінкою, або яке зачіпає жінок непропорційно.

Стаття 3 Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами

- е) **“жертва”** означає будь-яку фізичну особу, що піддається поведінці, зазначеній у пунктах “а” та “b”;
- а) **“насильство стосовно жінок”** розуміється як порушення прав людини й форма дискримінації стосовно жінок та означає всі акти насильства стосовно жінок за гендерною ознакою, результатом яких є або може бути фізична, сексуальна, психологічна або економічна шкода чи страждання стосовно жінок, у тому числі погрози таких дій, примус або свавільне позбавлення волі, незалежно від того, чи відбувається це в публічному або приватному житті;
- б) **“домашнє насильство”** означає всі акти фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, які відбуваються в лоні сім’ї чи в межах місця проживання або між колишніми чи теперішніми подружжями або партнерами, незалежно від того, чи проживає правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні або незалежно від того, чи проживав правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні;

НЕ РОБІТЬ ЛЮДЕЙ ЖЕРТВАМИ!

- Уникайте деяких типових способів описувати жінок:
- **як жертв сексуального та домашнього насильства,**
- **як матерів, що жертвують собою заради дітей,**
- **як нездатних подолати бідність,**
- **як уразливих і безпомічних,**
- **як пасивних отримувачок допомоги...**
- Навіть якщо вони страждають, віддайте їм належне за те, що вони вирішують свої проблеми, і підкресліть, наскільки важливі їхні зусилля.

Законодавство України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

ПРИЙНЯТІ ЗАКОНИ УКРАЇНИ:

- 06 грудня 2017 р. – Закон України № 2227-VIII
- **«Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами»**
- **Набув чинності 11 січня 2019 р.**
- 07 грудня 2017 – Закон України № 2229-VIII
- **«Про запобігання та протидію домашньому насильству»**
- **Набув чинності 07 січня 2018 р.**

**ОКРЕМІ НОВАЦІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КРИМІНАЛЬНОГО ТА
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСІВ УКРАЇНИ»**

- **ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО – окремий злочин (ст. 126-1 КК)**
- обтяжуюча обставина (ст. ст. 67, 152, 153 КК)
- **ВИЗНАНО ЗЛОЧИНАМИ:**
- примушування до шлюбу (ст. 151-2 КК)
- оновлене визначення зґвалтування (ст. 152 КК)
- сексуальне насильство (ст. 153 КК)
- каліцтво статевих органів (ст. 121 КК)
- примушування до стерилізації (ст. 134 КК)
- примушування до абортів (ст. 134 КК)
- невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або не проходження програми для кривдників (ст. 390-1 КК)
- жорстоке поводження та приниження, що мають системний характер, як пом'якшуюча обставина для постраждалих, які вчинили насильницький злочин проти кривдника (ст. 66, 116, 123 КК)
- тощо

Стаття 126¹. Домашнє насильство

Домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, -

карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років;

- Крім встановлення прямої відповідальності за домашнє насильство, Закон №2227-VIII від 6 грудня 2017 року **підвищує відповідальність за будь-який злочин, якщо його вчинено:**
 - на ґрунті статевої приналежності;
 - щодо особи похилого віку, особи з інвалідністю або особи, яка перебуває в безпорадному стані, або особи, яка страждає на психічний розлад чи має вади розумового розвитку;
 - щодо дитини або у присутності дитини;
 - щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах.

**Закриття кримінального провадження
зв'язку з відмовою потерпілої від обвинувачення**

У статті 284 КПК

- **Пункт 7 «крім кримінального провадження щодо злочину, пов'язаного з домашнім насильством»**
- **Тобто закриття кримінального провадження у зв'язку з відмовою потерпілого від обвинувачення у провадженнях щодо злочинів, пов'язаних з домашнім насильством**

НЕ ДОПУСКАЄТЬСЯ!

**За злочини пов'язані з
домашнім насильством
звільнення обвинуваченого
від відповідальності у зв'язку
з примиренням з потерпілою,
на підставі статті 46 ККУ
НЕ ДОПУСКАЄТЬСЯ!!!!**

Вчинення злочину з використанням умов воєнного стану є обставиною, яка обтяжує покарання!

- **В п. 11 ч. 1 ст. 67 КК України закріплено, що вчинення злочину з використанням умов воєнного стану є обставиною, яка обтяжує покарання.**
- Покарання для осіб, визнаних винними у вчиненні кримінальних правопорушень в період воєнного стану:
 - буде призначатися судом з урахуванням цієї обтяжувальної обставини,
 - **вид і розмір призначеного покарання буде наближеним до максимальної межі,** передбаченої КК України.

Закон України

**“Про запобігання та протидію
домашньому насильству”**

- **Домашнє насильство – діяння** (дії або бездіяльність) **фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства**, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь;

- **Фізичне насильство** - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру;

- **Психологічне насильство** - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

Стаття 34 Переслідування

Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами

- Сторони вживають необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення того, щоб умисну поведінку, яка полягає в повторному здійсненні загрозливої поведінки, спрямованої на іншу особу, що змушує його чи її боятися за свою безпеку, **було криміналізовано.**

- **Сексуальне насильство** - форма домашнього насильства, що **включає будь-які діяння сексуального характеру**, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

Стаття 1
Закону України

«Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»

- **Сексуальні домагання** - дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

Стаття 40 Сексуальне домагання

Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами

- Сторони вживають необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення того, щоб будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної або фізичної поведінки сексуального характеру, метою або наслідком якої є порушення гідності особи, зокрема шляхом створення залякувального, ворожого, принизливого або образливого середовища, **підлягала кримінальній або іншій юридичній санкції.**

- **Економічне насильство** - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи **документів або можливості користуватися ними**, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

Стаття 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»

- **Дитина, яка постраждала від домашнього насильства** (далі - постраждала дитина), - **особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства;**

Визначення «постраждала дитина» передбачає, дві ситуації, в яких дитина визнається постраждалою:

- Дитина безпосередньо зазнає домашнього насильства у будь-якій його формі.

- Дитина
перебуває в
приміщенні
квартири /
будинку де
вчиняється
домашнє
насильство.

ПРОБЛЕМА!

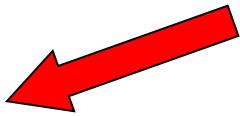

**Якщо насильство було вчинено
в присутності дитини, то ця дитина:**

- **Повинна бути вказана у протоколі про вчинення адміністративного правопорушення за статтею 173-2 КУпАП.** У фабулі протоколу про адміністративне правопорушення працівник поліції має вказувати: «17.01.2022 р. о 21 год. 00 хв. гр. Луцький Петро Іванович за місцем свого проживання, а саме в квартирі № 71, по вул. Лесі Українки, 155 в м. Луцьку, **в присутності малолітньої (неповнолітньої) дитини.... 12.03.2019 р.н.,** вчинив відносно своєї дружини Луцької О. А. домашнє насильство, тобто умисні дії фізичного та психологічного характеру, а саме:....».

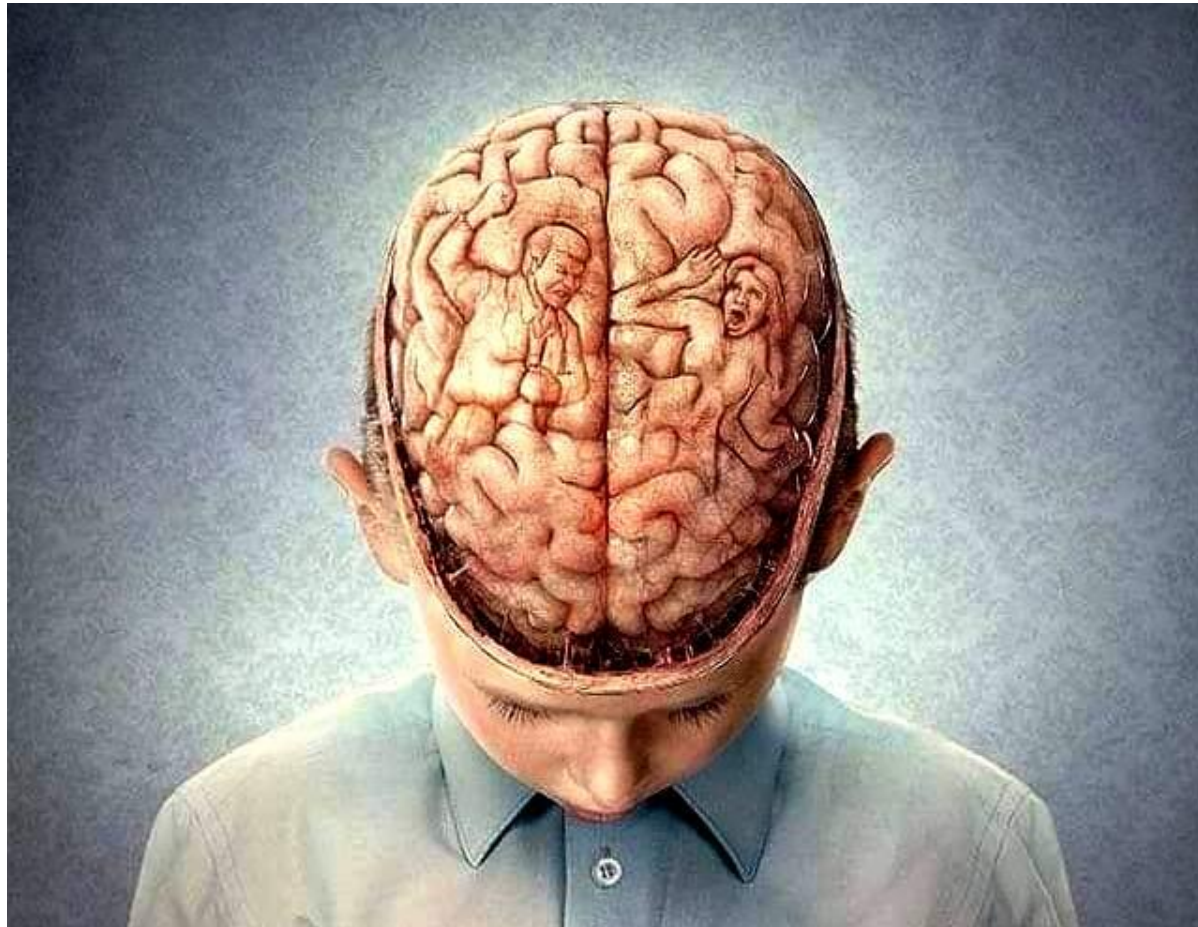
Стаття 22 Закону – Постраждала дитина має право на:

- **Постраждала дитина має всі права постраждалої особи**, реалізація яких забезпечується з урахуванням найкращих інтересів дитини, її віку, статі, стану здоров'я, інтелектуального та фізичного розвитку.
- Звернення та повідомлення про вчинення домашнього насильства стосовно дітей приймаються і розглядаються згідно з порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.
- Якщо **у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно дитини вона не може проживати** із своїми батьками, іншими законними представниками, на час подолання причин і наслідків домашнього насильства **дитина може бути влаштована до** родичів, у сім'ю патронатного вихователя, до центру соціально-психологічної реабілітації дітей, притулку для дітей служб у справах дітей, інших установ для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.
- **Захист прав та інтересів постраждалої дитини**, у тому числі звернення до суду, представництво її прав та інтересів у суді, крім батьків та інших законних представників дитини, **можуть здійснювати** родичі дитини (баба, дід, повнолітні брат, сестра), мачуха або вітчим дитини, якщо вони не є кривдниками дитини, а **також орган опіки та піклування**.
- **Під час розгляду судом та/або органом опіки та піклування спорів** щодо участі одного з батьків у вихованні дитини, визначення місця проживання дитини, відібрання дитини, позбавлення та поновлення батьківських прав, побачення з дитиною матері, батька дитини, які позбавлені батьківських прав, відібрання дитини від особи, яка тримає її у себе не на законних підставах або не на основі рішення суду, **обов'язково беруться до уваги факти вчинення домашнього насильства стосовно дитини або за її присутності.**

- **Постанова від 17 лютого 2021 року (справа №753/19409/19) у якій Верховний Суд наголошує на важливості ідентифікації судом дітей, які стали свідками насильства, як постраждалих, навіть за відсутності такої ідентифікації з боку поліції.**

**Ми ніколи не зможемо видалити
з пам'яті дитини випадки вчинення
домашнього насильства!**

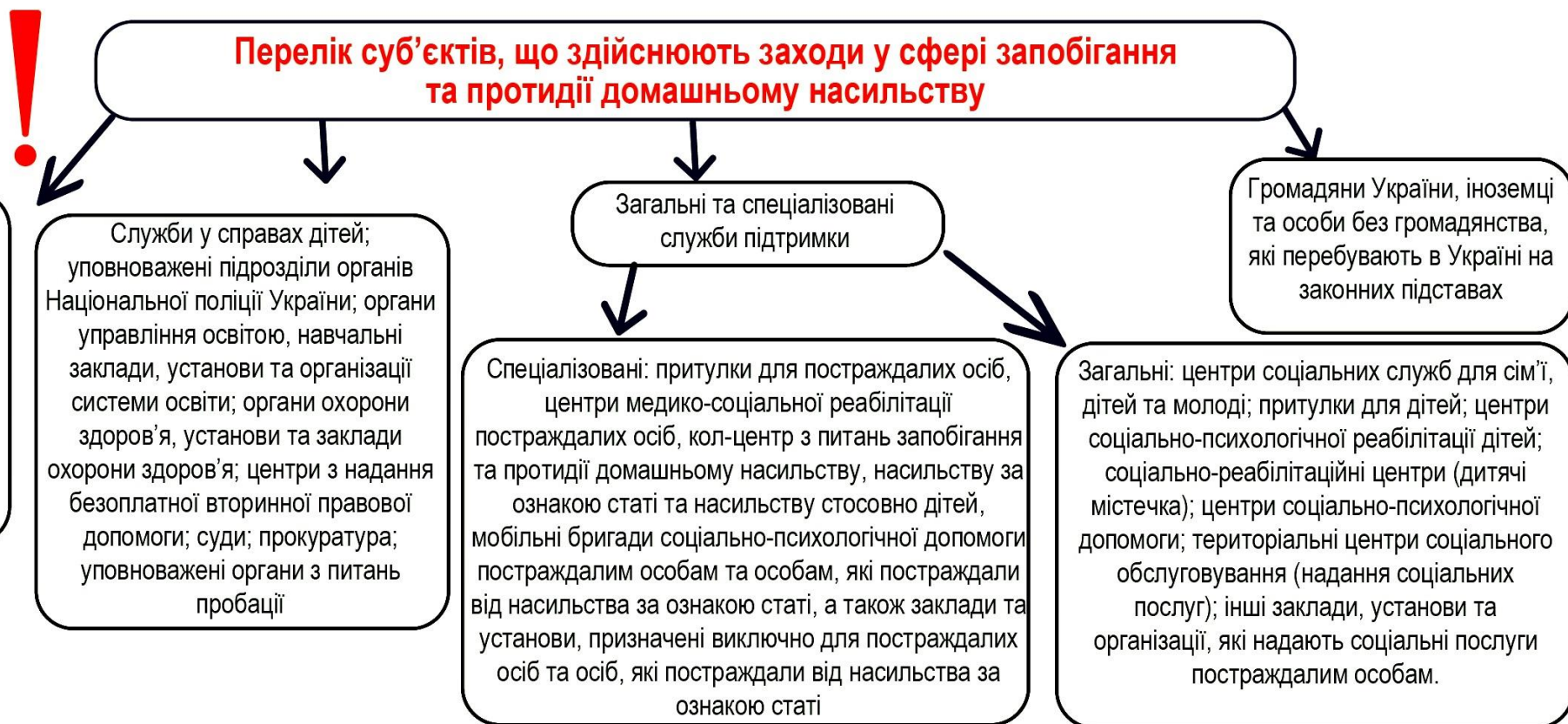

Коло осіб на яких поширюється дія законодавства (ст. 3 Закону):

- 1) подружжя;
- 2) колишнє подружжя;
- 3) наречені;
- 4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя);
- 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти;
- 6) особи, які мають спільну дитину (дітей);
- 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти);
- 8) дід (баба) та онук (онука);
- 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка);
- 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка);

- 11) рідні брати і сестри;
- 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука);
- 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими;
- 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням;
- 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.
- Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству поширюється також на інших родичів, інших осіб, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання, а також на суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (ст. 6 Закону):

Стаття 19.

Заходи у сфері запобігання домашньому насильству

- **3. Громадяни України**, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, **яким стало відомо про вчинення домашнього насильства**, зокрема якщо постраждалими особами стали або можуть стати **діти**, **зобов'язані невідкладно повідомити** про це до районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України або до цілодобового кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.

Стаття 24. Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству

- **Терміновий заборонний припис** стосовно кривдника (поліцією до 10 днів)
- **Обмежувальний припис** стосовно кривдника (судом до 6 місяців)
- **Взяття на профілактичний облік кривдника** та проведення з ним профілактичної роботи (поліцією)
- **Направлення кривдника на проходження програми для кривдників** (судом або за згодою)

- Вбачається, що **найбільш оперативними та дієвими заходами** щодо протидії домашньому насильству **є терміновий заборонний припис та обмежувальний припис** стосовно кривдника.
- Інші два заходи спрямовані як на протидію насильницьким діям, так і на запобігання домашньому насильству.

- **Терміновий заборонний припис** та **обмежувальний припис** за своєю суттю **НЕ є** **заходом покарання особи** (на відміну від норм, закріплених у КУпАП та КК України), а **є тимчасовим заходом, що виконує захисну та запобіжну функцію** та спрямований на попередження вчинення насильства та **забезпечення першочергової безпеки осіб**, з огляду на наявність ризиків, передбачених законом, до вирішення питання про кваліфікацію дій кривдника та прийняття стосовно нього рішення у відповідних адміністративних або кримінальних провадженнях.

Відповідальність кривдника за вчинення домашнього насильства

Адміністративна відповідальність

Стаття 173². Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування

Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі винесення такого припису, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до десяти діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

{Кодекс доповнено статтею 173² згідно із Законом [№ 759-IV від 15.05.2003](#); в редакції Закону [№ 599-VI від 25.09.2008](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 2744-VI від 02.12.2010](#), [№ 187-VIII від 12.02.2015](#); в редакції Законів [№ 2229-VIII від 07.12.2017](#), [№ 1604-IX від 01.07.2021](#)}

Кримінальна відповідальність

Стаття 126-1. Домашнє насильство

Домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, - карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років.

Цивільно-правова відповідальність

- **Поряд** з притягненням до **адміністративної** чи **кримінальної** відповідальності до особи, яка вчинила домашнє насильство, можливе застосування також заходів цивільно-правової відповідальності, які полягають в необхідності **відшкодування потерпілому завданої моральної та матеріальної шкоди.**

**Відповідальність
за дотриманням законодавства
у сфері запобігання та протидії
домашньому насильству**

Держава несе відповідальність за протиправні акти, вчинені її представниками.

Загальною вимогою є те, що чиновники повинні поважати закон й утримуватися від актів, які вважаються протиправними в міжнародному праві, а також захищати громадян від вчинення таких актів іншими недержавними суб'єктами.

Стаття 31 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» вказує, що:

«Посадові та службові особи, визнані винними у порушенні вимог законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, несуть відповідальність відповідно до закону.»

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ККУ	АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, КУПАП	ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ»	МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ»
Ст. 364, 365, 367	Ст. 184-2, 186	Ст. 64, 65	Ст. 80

Крім цього, постраждала особа також може звернутись до Європейського суду з прав людини, оскільки визнано, що домашнє насильство – це проблема приватної особи і суспільства, що покладає на органи влади зобов'язання забезпечити належний захист від домашнього насильства (справи *Осман п. Великобританії (1998)*, *А. п. Великобританії (1998)*, *Контрова п. Словаччини (2004)*, *Беваква і С. п. Болгарії (2008)*, *Опуз п. Туреччини (2009)* тощо).

Кримінальний кодекс України

Стаття 367. Службова недбалість

1. Службова недбалість, тобто невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки, -

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та зі штрафом від двохсот п'ятдесяти до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або без такого.

{Стаття 367 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 1508-VI від 11.06.2009](#), [№ 2808-VI від 21.12.2010](#); в редакції Закону [№ 3207-VI від 07.04.2011](#)}

- **Службова недбалість може проявлятися у формі:**
 - 1) невиконання службових обов'язків через несумлінне ставлення до них;
 - 2) неналежного виконання службових обов'язків через несумлінне ставлення до них.
- **Невиконання службових обов'язків** означає невиконання службовою особою дій, передбачених як безумовних для виконання нею по службі. Цей вид недбалості називають "чистою" бездіяльністю - службова особа повністю не виконує свої обов'язки.
- **Неналежне виконання службових обов'язків** - це такі дії службової особи в межах службових обов'язків, які виконані не так, як того вимагають інтереси служби. Такий вид службової недбалості називають "змішаною" бездіяльністю, за якої службова особа виконує свої обов'язки неналежно, діє не до кінця, не вчиняє всіх очікуваних від неї дій.
- **Службова недбалість - це єдиний злочин у сфері службової діяльності, який вчинюється тільки з необережності.**
- З суб'єктивної сторони він характеризується злочинною самовпевненістю (службова особа передбачає, що внаслідок невиконання чи неналежного виконання нею своїх службових обов'язків правам і законним інтересам може бути завдано істотну шкоду, але легковажно розраховує на її відвернення) або злочинною недбалістю (службова особа не передбачає, що в результаті її поведінки може бути завдано істотну шкоду, хоча повинна була і могла це передбачити).

**Як діяти,
якщо Ви стали свідком
вчинення домашнього насильства?**

- **Громадяни України**, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, **яким стало відомо про вчинення домашнього насильства**, зокрема якщо постраждалими особами стали або можуть стати **ДІТИ**, **зобов'язані невідкладно повідомити** про це *ДО... ч. 3 ст. 19 ЗУ “Про запобігання та протидію домашньому насильству”*
- Така **згода** (добровільна поінформована згода постраждалої особи) **НЕ ВИМАГАЄТЬСЯ** у випадках вчинення насильства **стосовно дітей та недієздатних осіб**, а також виявлення актів насильства кримінального характеру, обґрунтовану підозру щодо вчинення яких підтверджено за результатами оцінки ризиків (*пункт 32 постанови КМУ від 22.08.2018 року № 658 “Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі”*)

- Якщо Ви стали свідком домашнього насильства, перш ніж брати участь, запитайте себе, **чи безпечно втручатися**.
- Якщо ситуація небезпечна і гостра, не втручайтесь безпосередньо – **зателефонуйте до поліції**.
- Єдине ефективне втручання свідка – **мирне**.

- На теперішній час **право громадянина на фіксацію злочину або правопорушення** прямо ніде не прописано.., проте, ніде і не заборонено.
- **НЕ потрібно отримувати персональну згоду**, коли зйомка відбувається у публічних місцях: на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру.
- Якщо щодо дитини вчиняються протиправні дії і зйомка ведеться з метою їх фіксації, така **зйомка може визнаватися допустимою**, враховуючи положення частини 2 статті 32 Конституції України, відповідно до яких збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди можливі, зокрема в інтересах прав людини.
- Відео, фотографія може бути **розповсюджена БЕЗ дозволу фізичної особи**, яка зображена на ній, якщо це викликано необхідністю **захисту** її інтересів або **інтересів інших осіб**.

- **Якщо ж ви вирішили, що ситуація вимагає втручання і не розцінюєте її небезпечною для свого життя, то:**
- Відверніть увагу
- Делегуйте
- Обережний прямий контакт

Корисні посилання

15-47

ГАРЯЧА ЛІНІЯ

**З ПОПЕРЕДЖЕННЯ
ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА
ТА ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ**

ВАМ ДОПОМОЖУТЬ!

На «гарячій» лінії:

- надаються юридичні, психологічні та інформаційні консультації чоловікам та жінкам, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, насильства стосовно дітей, або з питань загрози вчинення такого насильства,

- надається психологічна допомога потерпілим від домашнього насильства жінкам, чоловікам, дітям.

https://1547.ukc.gov.ua/

gov.ua
Державні сайти України

 Гаряча лінія з питань протидії торгівлі людьми, залобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей

1547

Людам із порушенням зору
Людам із порушенням слуху
Особистий кабінет

Головна Довідкова інформація Куди звертатись Новини Статистика Опитування

Пошук

Зареєструвати звернення

Крок 1

Увійдіть або [Зареєструйтеся](#)
[Подати інформацію анонімно](#)

Увійти

[Забули пароль?](#)

[Подати анонімно звернення](#)

Крок 2

Коротко та чітко сформулюйте інформацію про правопорушення до правоохоронних органів

Подати звернення

Крок 3

Повідомлення буде прийнято в роботу. Діючий статус і хід розгляду можна відстежити за номером повідомлення в [особистому кабінеті](#)

[Правила подання звернень](#)

Крок 4

Діючий статус і хід розгляду можна відстежити за номером повідомлення або в особистому кабінеті

Перевірити

Консультаційна та інформаційна база

Національна гаряча лінія
з попередження домашнього насильства,
торгівлі людьми
та ґендерної дискримінації

 0 800 500 335
(безкоштовно зі стаціонарних)

 116 123
(безкоштовно з мобільних)

 @lastrada-ukraine @NHL116123
 @lastradaukraine hotline@la-strada.org.ua

АНОНІМНО. КОНФІДЕНЦІЙНО. БЕЗКОШТОВНО

24/7

Національна дитяча гаряча лінія

У будні

12:00 - 20:00

0 800 500 225

(безкоштовно зі стаціонарних)

116 111

(безкоштовно з мобільних)

@childhotline_ua

@CHL116111

@childhotline.ukraine

АНОНІМНО. БЕЗКОШТОВНО

НАЦІОНАЛЬНА
ПОЛІЦІЯ

0-800-50-02-02

безкоштовна гаряча лінія

- **Безкоштовна телефонна «гаряча лінія»
Національної поліції України:**
- **0-800-50-0202 (щоденно, з 08:00 до 20:00)**
- **За цим номером Ви можете повідомити про
неправомірні дії поліції або отримати іншу
довідкову інформацію.**
- Інформуємо, що у зв'язку із воєнним станом в країні
виклики за номером телефону 0-800-50-02-02
приймаються обмеженою кількістю працівників Call-
центру НПУ, у зв'язку з чим **тривалість з'єднання з
оператором може зайняти досить тривалий час.**

**БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА**

Цілодобова гаряча лінія
0 800 213 103

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

ГАРЯЧА ЛІНІЯ ДЛЯ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Гаряча лінія 15-39 покликана сприяти дотриманню прав людей з інвалідністю

Додаткову інформацію Ви можете отримати:

<https://nonviolence.ed-era.com/>

Про проект ▾

Пройти курс

Форми насильства ▾

Причини ▾

Як допомогти? ▾

Відео

Допомога жертвам

ДІМ (НЕ)БЕЗПЕКИ

Освітній проект з протидії домашньому насильству

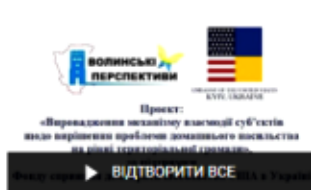

Підписатись

YouTube канал з 4 (чотирма) навчально-методичними відео семінарами:

1. «Домашнє насильство – основні дефініції».
2. «Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству».
3. «Ефективна взаємодія суб'єктів по запобіганню та протидії домашньому насильству на рівні територіальної громади».
4. «Ефективна взаємодія суб'єктів у випадках домашнього насильства щодо дитини».

https://www.youtube.com/playlist?list=PL3UdeCJieCgwmxkiL34ov9_kUC-x4Vmx8

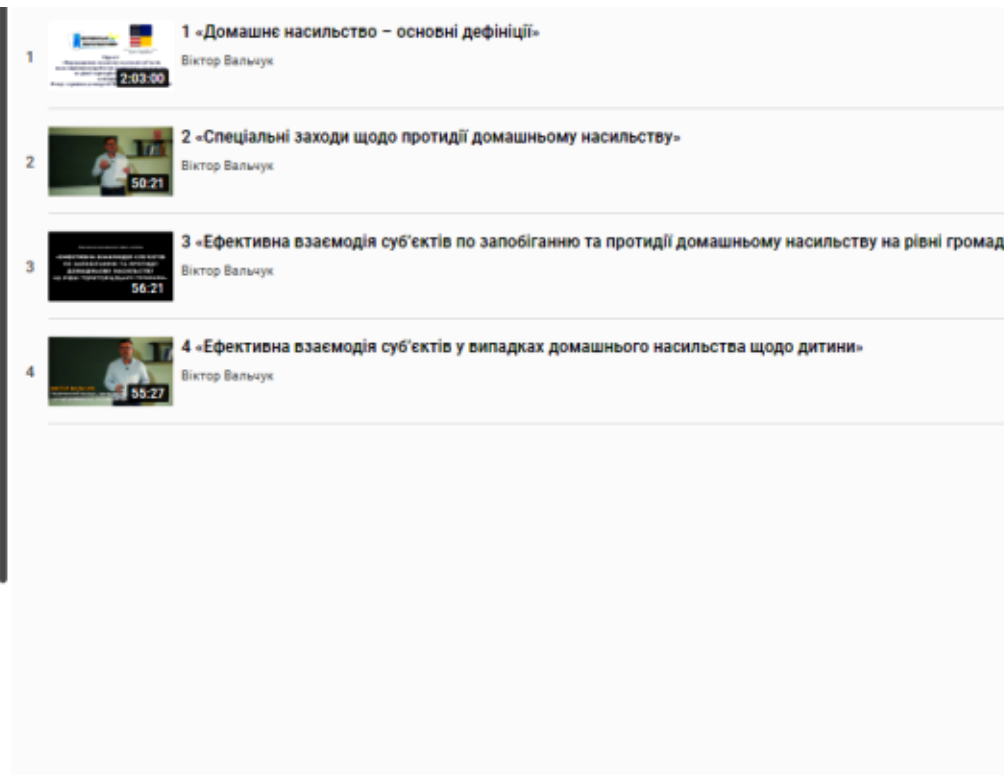
Навчально-методичні відео семінари по запобіганню та протидії домашньому насильству громадської організації "Волинські перспективи"

5 відео • 3 перегляди • Оновлено сьогодні

Навчально-методичні відео семінари:
1. «Домашнє насильство – основні дефініції».
2. «Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству».
3. «Ефективна взаємодія суб'єктів по запобіганню та протидії домашньому насильству на рівні територіальної громади».
4. «Ефективна взаємодія суб'єктів у випадках домашнього насильства щодо дитини».

створено на замовлення громадської організації «Волинські перспективи» в

НАСИЛЬСТВУ
НЕМАЄ
ВИПРАВДАННЯ